

KÜLTÜR

TÜRKİYE'DE SPOR

Türkçe Okuyorum

Editör

Dr. Mehmet Yalçın Yılmaz

Metin Yazarı

Cengiz Çakmak

Dil Uzmanı

Dr. Fatma Bölükbaş

Tashih

Yrd. Doç. Dr. Murat Elmalı

Kapak & Sayfa Tasarımı

Şeref Kocaman

Bu çalışma Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler ve anadilini geliştirmek isteyen yurtdışında yaşayan Türkler için hazırlanmıştır. Bu kitap Avrupa Dilleri Ortak Çerçeve Programı ölçütlerine göre **A2-B1** seviyesinde hazırlanmıştır. Kitapta yer alan metinler, **A2-B1** seviyelerindeki dil becerilerine göre kısaltma, sadeleştirme özetleme ve yeniden yazma teknikleri kullanılarak eğitim amaçlı yeniden düzenlenmiştir.

İçindekiler

5

Başlıca Türk Sporları

14

Türkiye'deki Uluslararası Spor Organizasyonları

20

Türkiye'nin Büyük Spor Kulüpleri

28

Türkiye'nin Önemli Sporcuları

37

SÖZLÜKÇE

BAŞLICA TÜRK SPORLARI

•

*Dünyadaki ilk spor okullarından biri, Fatih Sultan Mehmet zamanında
Osmanlı sarayında açıldı.*

Türkiye’de sporun geçmişi çok eskidir. Milattan önceki dönemlere ait belgelerde Türk hakanlarının avlanma, ok atma, ata binme biçimlerine ait bilgiler bulunmaktadır. Türklerin hem Orta Asya’daki hem de Anadolu’daki hayatlarında atın özel bir yeri vardır ve atlı sporlar en eski Türk sporlarıdır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde de spor çok önemli olmuştur. O dönemlerde saraylarda spor okulları vardı ve iyi eğitimli sporcular bu okullarda yetişiyordu. Fatih Sultan Mehmet zamanında dünyadaki ilk spor okullarından biri Osmanlı sarayında açılmıştır.

Geleneksel Türk sporları cirit, okçuluk, avcılık, binicilik, matrak (kılıç-kalkan sporu) ve güreştir. Özellikle Kırkpınar yağlı güreşleri, güreşin simgesidir.

Kırkpınar Yağlı Güreşleri

Kırkpınar yağlı güreşleri, geleneksel Türk güreşidir. Güreşçiler çim bir sahada vücutlarına yağ sürdükten sonra güreşirler. Kırkpınar güreşçilerine pehlivan denir.

Kırkpınar yağlı güreşleri, geleneksel Türk güreşidir. Kırkpınar Güreşleri Edirne şehrinde yer alır. Bu güreşler her yıl haziran ayının sonunda başlar, temmuz ayının başında biter. Güreşçiler çim bir sahada vücutlarına yağ sürdükten sonra güreşirler. Kırkpınar güreşçilerine pehlivan denir. Güreşlerde şampiyon olan pehlivana “başpehlivan” denir ve başpehlivan “altın kemer” kazanır. Bu güreşlerin tarihçesi şöyledir:

Efsaneye göre, Kırkpınar yağlı güreşleri Türklerin 1361 yılında Trakya'ya geçişi ile başlamış. Orhan Gazi, büyük oğlunu Trakya'ya yollamıştır. Gecenin karanlığında askerler ve atlar gizlice sallarla karşı kıyıya çıkmıştır.

Askerler dinlenmek için mola vermişler. Bu sırada eğlenmek için güreşe başlamışlar. Askerlerin içinde çok hırslı iki kardeş de varmış ve onlar da birbirleriyle güreşe başlamışlar. Diğer askerler güreşi bitirmiş ama iki kardeşin güreşi bir türlü bitmemiş. Güreş, saatlerce sürmüş,

sürmüş... Arkadaşları, onları ayırmaya gitmişler. İki kardeşi ayırınca kardeşler orada yorgunluktan ölmüşler. Diğer askerler, arkadaşları için çok üzölmüşler. İki kardeşi oradaki büyük bir söğüt ağacının altına gömmüşler. Dua edip yollarına devam etmişler.

Askerler, daha sonra arkadaşlarının mezarlarını ziyaret etmişler. Mezarları gördüklerinde çok şaşırılmışlar, çünkü büyük söğüt ağacının dibindeki mezardan bir pınar fışkırmaktaymış. Bu ilginç olay dilden dile dolaşmış.

Bu iki kardeşin anısına her sene oradaki söğüt ağacının altında pehlivanlar güreşirler. Bu güreşlerin adı “Kırkpınar” olur. O günden bugüne kadar Kırkpınar güreşleri devam eder. Edirne’de pehlivanlar, hâlâ Türkiye’nin en iyi **pehlivanı** olmak için güreşir.

Kırkpınar’ın efsane pehlivanlarından biri de Koca Yusuf’tur.

Koca Yusuf

Avrupa'nın en ünlü güreşçilerini yendi. Amerika'ya gitti. Orada Amerika şampiyonu Robert'i de yenerek Dünya Şampiyonu oldu.

Koca Yusuf küçük yaşta güreşe başladı. O dönemin en ünlü güreşçilerinden Kel Aliço ve Adalı Halil'le güreşti. 1885'te Kırkpınar'da Kel Aliço'dan başpehlivanlığı aldı. Avrupa'nın en ünlü güreşçilerini yendi. Amerika'ya gitti. Orada Amerika şampiyonu Robert'i de yendi ve Dünya Şampiyonu oldu. 21 Mayıs 1898 günü Türkiye'ye gelmek için Newyork'tan bir gemiye bindi. Gemi 4 Haziran 1898 sabahı bir İrlanda gemisi ile çarpıştı ve battı. Bu eşsiz güreşçi bu kazada öldü.

Cirit

Cirit Türklerin en eski sporlarından biridir. 19. yüzyılda bütün Osmanlı ülkesi ve saraylarının en büyük gösteri sporu ve oyunuydu.

Türklerin en eski atlı spor oyunlarından biridir. Orta Asya kökenlidir ve Türklerin Anadolu'ya göçünden sonra Anadolu'ya yayılmıştır. Özellikle 19. yüzyılda bütün Osmanlı ülkesinin en büyük gösteri sporu olmuştur. Ordu ve halk bu oyunu savaşa hazır olmak için oynuyordu. Bu spor günümüzde ise sadece Balıkesir, Söğüt, Konya, Kars, Erzurum, Erzincan ve Bayburt yörelerinde yaşamaya devam etmektedir. İnsanlar ciriti genellikle ilkbahar mevsiminde oynamaktadır.

İnsanlar cirit oyununu, bir metre uzunluğunda, ağır ve kalın bir sopa ile oynar. Bu sopanın adı cirittir. İki takım 100 metre mesafede karşılıklı olarak yerlerini alır. Birinci takımdaki atlılardan biri, atını sürerek karşı takımdaki oyunculardan birinin adını söyler. Bundan sonra oyun başlar. İlerideki oyuncu elindeki ciriti (sopayı) rakibine fırlattıktan sonra geriye kaçar. İkinci takımdaki atlı da rakibini kovalar ve ciriti ona atar. Bu sırada öndeki oyuncunun takımından (1. takım) başka bir oyuncu, arkadaşına yardım etmek için 2. takımın oyuncusunun peşine düşer. Ve oyun böylece devam eder. Bu oyundaki hedef, atın sırtındaki binicidir. Cirit, ata isabet ettiği zaman, ciritin sahibi oyuncu, oyun dışı kalır. Her isabet ile takım bir puan kazanır.

Okçuluk

Türklerde okçuluğun özellikle de atlı okçuluğun tarihi çok eski zamanlara dayanır.

Atlı okçulukta hedef, at üstünde **dörtnala giderken** dönüp arkaya ok atarak hedefi vurmaktadır. Türkler için okçuluk, sadece bir savaş sporu değildi, aynı zamanda düğün törenlerindeki bir eğlence sporuydu. Gençler, bu törenlerde tüm becerilerini gösteriyor, oku uzağa ve hedefe atma oyunları oynuyorlardı. **Damat** da törenin sonunda bütün gücünü kullanıp okunu uzak bir yere düşürmeye çalışıyordu. Çünkü **geline** okun düştüğü yerde buluşuyordu.

Milattan önceki dönemlerden 19. yüzyıla kadar Türk okçuluğu atış tekniği ve silah olarak büyük gelişim göstermiştir. 15. yüzyıldan sonra okçuluk, Osmanlı'da planlı ve düzenli bir spor faaliyeti olmuştur. Bu amaçla “ok meydanı” isminde 34 büyük meydan yapılmıştır. Okçuluk yarışmalarını, ilk kez Osmanlı padişahı Fatih Sultan Mehmet düzenlemiştir ve bu yarışların kurallarını hazırlamıştır.

Matrak

Matrak oyununu 1500'li yıllarda Matrakçı Nasuh icat etmiştir.

Matrak bir dövüş oyunudur. Bu oyunla insanlar savaş hazırlığı yapmaktadır. Oyun 16. yüzyılda Osmanlı'da ortaya çıkmıştır. Matrak bir sopa ile oynanır. Oyuncu sopayı **cilalar** ve ucundaki **topuza** deri sarar. Oyuncular kafalarını korumak için miğfer giyerler. Sol ellerinde yumuşak bir yastık tutarlar ve bu yastık kalkan görevi görür. Matrak oyununda amaç, rakibin kafasına matrakla dokunmaktır. Odaklanma, denge, hız ve teknik bilgi bu oyunda önemlidir.

ALIŞTIRMALAR

1. Aşağıdaki resimlerin altına sporların adlarını yazalım.

2. “Kırkpınar Yağlı Güreşleri” hakkındaki parçaya göre aşağıdaki olayları sıralayalım.

1. () İki kardeş saatlerce güreşmiş.
2. () Mezarların yanından bir pınar fışkırmış.
3. () İki kardeş güreşten sonra ölmüş.
4. () Arkadaşları iki kardeşi ayırmak için gitmişler ama ayıramamışlar.
5. () İki kardeşi oradaki söğüt ağacının yanına gömmüşler.
6. () Askerler mola verdiklerinde eğlenmek için güreşe başlamışlar.

3. Aşağıdaki boşlukları uygun kelimelerle tamamlayalım.

1. Kırkpınar güreşçilerine denir.
2. Güreşlerde şampiyon olan pehlivana denir.
3. Güreşlerde şampiyon olan kişi kazanır.
4. Güreşçiler bir sahada güreşirler.
5. Efsaneye göre bu güreşler yılında başlamış.

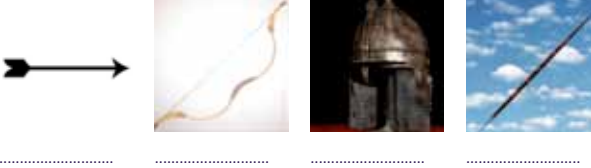
4. Metne göre işaretleyelim.

1. Koca Yusuf,
 - a. deniz kazasında öldü.
 - b. tren kazasında öldü.
 - c. güreş sırasında öldü.
 - d. İrlanda’da öldü.
2. Koca Yusuf 1885’te,
 - a. Kel Aliço’yu yendi.
 - b. Amerika’ya gitti.
 - c. Robert’i yendi.
 - d. dünya şampiyonu oldu.
3. 21 Mayıs 1898 günü,
 - a. Koca Yusuf öldü.
 - b. Koca Yusuf Newyork’a gitti.
 - c. gemi kazası oldu.
 - d. gemi Newyork’tan yola çıktı.

5. Aşağıdaki ifadeleri metne göre eşleştirelim.

1. Türkler için at	a. cirittir.
2. Düğünde damat oku nereye atarsa	b. binicidir.
3. Cirit aynı zamanda	c. çok önemlidir.
4. Matrak oyununda amaç	ç. gelinle orada buluşur.
5. Oyuncular kafalarını korumak için	d. ciridi atan oyuncu oyundan ayrılır.
6. Cirit oyununda kullanılan sopanın adı	e. şimşir ağacından yapılır.
7. Okçuluk yarışma kurallarını	f. Fatih hazırlamıştır.
8. Cirit ata çarparsa	g. rakibin kafasına sopa ile dokunmaktır.
9. Matrak oyununun sopası	ğ. bir gösteri sporudur.
10. Cirit oyunundaki hedef	h. miğfer giyerler.

6. Aşağıdaki resimlerin altına kelimeleri yazalım.

6. ok, yay, miğfer, ciriti

5. 1-c, 2-ç, 3-ğ, 4-g, 5-h, 6-a, 7-f, 8-d, 9-c, 10-b

4. 1-a, 2-a, 3-d

3. pehlivan, baş pehlivan, altın kemer, çim, 1361

2. 1. 2. 2. 6. 3. 4. 3. 5. 5. 6. 1

1. okçuluk, güreş, cirit, matrak

CEVAPLAR

TÜRKİYE'DEKİ ULUSLARARASI SPOR ORGANİZASYONLARI

•

Türkiye her yıl çeşitli uluslararası spor organizasyonları düzenliyor. Türkiye'deki en önemli uluslararası spor organizasyonları şunlardır: Cumhurbaşkanlığı Bisiklet Turu, Avrasya Maratonu, Boğaziçi Kıtalar Arası Yüzme Yarışmaları, İstanbul Kadınlar Tenis Turnuvası.

1. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu

Bu yarış izlerken Türkiye'nin tarihini, kültürünü ve güzel coğrafyasını görebilirsiniz.

Bu organizasyon, 1963'te Marmara Turu adıyla başladı. 1966'da uluslararası bir yarış oldu. 1968'de Cumhurbaşkanlığı Uluslararası Bisiklet Turu adını aldı. Bu tur 8 günlük uluslararası yol bisikleti yarışıdır. Bu tura her yıl 20'den fazla ülkeden 100'ün üzerinde sporcu katılmaktadır.

Bu yarışlar Türkiye'nin en güzel sahil şehirlerinde sürmektedir. İstanbul'dan Antalya'ya kadar tüm Ege sahilleri, yarış yoluna dâhildir. Bu yarış izlerken Türkiye'nin tarihini, kültürünü ve güzel coğrafyasını görebilirsiniz. Bu yarışlarda, insanoglunun gücünü, dayanıklılığını ve sporun “dürüst oyun” ruhunu hissedebilirsiniz.

2. Avrasya Maratonu

Avrasya Maratonu sadece bir yarış değil, aynı zamanda sosyal bir etkinliktir.

Bu maraton dünyanın eşsiz manzaralarından birine yolculuktur: dostluktur, kavuşmaktır, birleşmektir.

Asya ile Avrupa kıtaları arasında yapılan bu maraton, “2012 Avrupa Spor Başkenti” İstanbul’da düzenlenir. Bu yarış ilk kez 1 Nisan 1979 günü yapıldı, yarışmaya yerli ve yabancı atletler katıldı. Son yıllarda Halk Koşusu, 15 km koşusu ve Maraton olmak üzere üç farklı **güzergâhta** düzenlenmektedir ve yarışları İstanbul Büyükşehir Belediyesi organize etmektedir.

Yarışa kayıt yapabilmek için, katılımcıların 18 yaşından büyük olmaları gerekiyor. Yarışta üç farklı kategori bulunuyor. Yarışta ayrıca engelli sporcular için özel bir kategori de var. Her yıl bu koşuya binlerce kişi katılmaktadır. Örneğin 2012’de bu yarışlara 88 ülkeden toplam 13.006 kişi katılmıştır.

Avrasya maratonu sadece bir yarış değildir, aynı zamanda sosyal bir etkinliktir. Bu maraton dünyanın eşsiz manzaralarından birine yolculuktur. Bu maraton; dostluktur, kavuşmaktır, birleşmektir.

3. Boğaziçi Kıtalar Arası Yüzme Yarışmaları

Bu yarışlar da Avrasya maratonu gibi sadece yarış değildir. Kùltürler arası bir geizdir. Medeniyetler arası bir buluşmadır. İnsanlar yüzerek kıtaları birbirine bağlar. Kıtalar, insanları birbirine bağlar.

Kıtalar arası yüzme yarışlarının ilki 1989 yılında olmuştur. Asya'dan Avrupa'ya Boğaziçi Yüzme yarışlarına her yıl ilgi artmaktadır. Yarışların sloganı, “Herkes İçin Spor”dur.

İstanbul, Avrupa ve Asya kıtaları üzerindedir ve içinden “Boğaz” geçmektedir. İstanbul Boğazı'nda dünyanın ilk ve tek kıtalar arası yüzme yarışı gerçekleşmektedir. Asya'dan Avrupa'ya iki kıta arasını topluca yüzerek geçme düşüncesi yarışmacılara ayrı bir zevk ve heyecan verir. Her yıl dünyanın değişik ülkelerinden her yaştan kişi bu heyecanı tatmak için yarışlara katılır. Yüzlerce amatör, profesyonel yüzücü, bu yarışı tamamladıktan sonra, bir sonraki yılı bekler, çünkü yarışın heyecanını tekrar yaşamak ister.

Boğaziçi Yüzme Yarışında yüzücüler, yaklaşık 6,5 kilometrelik zor bir **parkurda** yapmaktadır ve herkes bu yarışa başvurabilir. Bu yarışlar da Avrasya maratonu gibi sadece yarış değildir. Kùltürler arası bir gezi, medeniyetler arası bir buluşmadır. İnsanlar yüzerek kıtaları birbirine bağlar.

4. İstanbul Kadınlar Tenis Turnuvası

Dünyanın en ünlü kadın tenisçileri bu turnuva için her yıl İstanbul'a gelmektedir.

Bayan tenisçileri, erkek tenisçilerin gölgesinden kurtarmak amacıyla bu turnuva başlamıştır. İlk turnuva 1971'de gerçekleşmiştir. Bu turnuva bayan tenisçilerin birliği olarak dünya tenis çevrelerinde kabul görülmüştür. Bu organizasyon günümüzde 32 ülkede 63 turnuva düzenlenmektedir.

İstanbul Kadınlar Tenis Turnuvası (İstanbul Cup) da Sony Ericsson WTA'nın 63 turnuvasından biridir. İlki 2005 yılında yapılan bu turnuva, tenis otoritelerinin ve tenis severlerin bütün ilgisini İstanbul'a çekmiştir. Turnuvanın şampiyonu Venus Williams'ın Türk tenisçi İpek Şenoğlu ile Boğaziçi Köprüsü'nde yaptığı maç, iki kıta arasındaki ilk tenis maçı oldu. İstanbul Cup, Türkiye'deki en önemli uluslararası spor organizasyonlarından biridir.

ALİŞTIRMALAR

1. Aşağıdaki cümleler hangi kelimeyi açıklıyor, seçelim.

kıta, uluslararası, turnuva, yarışma, maraton,
slogan, atlet, profesyonel, amatör, parkur

1. Bilgi, yetenek, spor, güzellik vb. alanlarda üstünlüğünü göstermek için yapılan karşılaşma (.....)
2. Oyuncu veya takımlar arasında sırayla yapılan yarışma dizisi (.....)
3. Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara (.....)
4. 42,195 metrelik en uzun yol koşusu (.....)
5. Çeşitli milletlerin arasında yapılan, milletlerin arasındaki ilişkilerle ilgili olan. (.....)
6. Atletizmle uğraşan kimse, atletizmci, koşucu (.....)
7. Bir işi kazanç sağlamak amacıyla yapan (kimse), amatör karşısı (.....)
8. Bir işi para kazanmak için değil, yalnız zevki için yapan, hevesli, meraklı (kimse), özenen, profesyonel karşısı (.....)
9. Binicilik, bisiklet, atletizm, yürüyüş vb. sporların yapıldığı özel yol (.....)
10. Bir düşünceyi kısaca anlatan, çarpıcı söz (.....)

2. Aşağıdaki cümleler doğru ise “D”, yanlışsa “Y” koyalım.

1. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu sekiz gün sürmektedir. ()
2. Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu Ankara'dan başlamaktadır. ()
3. Avrasya maratonuna on sekiz yaşından büyük herkes katılmaktadır. ()
4. Avrasya maratonu sadece profesyonel atletler içindir. ()
5. Boğaziçi Kıtalar Arası Yüzme Yarışmaları dünyanın tek kıtalararası yüzme yarışıdır. ()
6. İstanbul Kadınlar Tenis Turnuvası ilk defa 2005 yılında yapılmıştır. ()

2. 1-d, 2-y, 3-d, 4-y, 5-d, 6-d

tör, 9- parkur, 10- slogan

1. 1-yarışma, 2-turnuva, 3-kıta, 4-maraton, 5-uluslararası, 6-atlet, 7-profesyonel, 8-ama-

TÜRKİYE’NİN BÜYÜK SPOR KULÜPLERİ

•

Türkiye’nin büyük spor kulüplerinin içinde farklı türlerde takımlar bulunur. Bu kulüplerin genellikle en önemli takımları futbol takımlarıdır. Çünkü Türkiye’de insanlar en çok futbol ile ilgilenir.

1. Beşiktaş Jimnastik Kulübü (1903)

Beşiktaş futbol takımı, 13 defa lig şampiyonu oldu. Şampiyon Kulüpler Kupası'nda çeyrek final oynadı.

Beşiktaş Jimnastik Kulübü 1903'te kuruldu. Bu kulüp, Türkiye'nin en büyük spor kulüplerinden biridir. Bir İstanbul kulübüdür. Takımın renkleri siyah-beyazdır. Kulübün sembolü kara kartaldır.

1902 yılının sonbaharında Beşiktaş Serencebey Mahallesi'nde, 22 kişilik genç grup, haftanın bazı günlerinde toplanıp jimnastik hareketleri yapıyordu. Bu gençler sporun her dalıyla ilgiliydiler. Bu gençler 1903'te "Beşiktaş Bereket Jimnastik Kulübü"nü kurdular. Bu arada isimlerini "Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü" olarak değiştirdiler. "Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü", 13 Ocak 1910 tarihinde resmî ilk Türk spor kulübü unvanını kazandı.

Beşiktaş'ın Önemli Başarıları

Beşiktaş futbol takımı, 13 defa lig şampiyonu oldu. Şampiyon Kulüpler Kupası'nda çeyrek final oynadı. Türkiye'de birçok kupa kazandı. Beşiktaş en fazla Centilmenlik Kupası alan (19 kez) takımdır.

2. Galatasaray Spor Kulübü (1905)

Galatasaray, Avrupa'daki en başarılı Türk futbol kulübüdür. 2000 yılında UEFA kupasını ve Süper Kupayı kazandı.

Galatasaray kulübü 1905'te kuruldu. Galatasaray, Türkiye'nin en büyük kulüplerinden biridir. İstanbul kulübüdür. Avrupa'daki en başarılı futbol kulübüdür. Kulübün kurucuları Ali Sami Yen, Asım Tevfik Sonumut, Emin Bülend Serdaroglu'dur. Galatasaray'ın renkleri sarı-kırmızıdır. Kulübün sembolü aslandır. 1905 yılı Ekim ayında Galatasaray Lisesi öğrencilerinden Ali Sami Yen, Galatasaray

Lisesindeki arkadaşlarıyla konuşarak, bir futbol kulübü kurmaya karar verir ve bu olayı şöyle anlatır: "1 Ekim 1905'te okulun beşinci sınıfında edebiyat öğretmenimiz Mehmet Ata Bey'in dersindeydik. Birkaç arkadaş baş başa vererek Galatasaray'da bir futbol kulübü kurmaya karar verdik." Dersten sonra teneffüste herkes futbol oynamak için toplanır, Galatasaray futbol takımı böylece oluşur.

Galatasaray'ın Önemli Başarıları

Galatasaray, 2000 yılında UEFA kupasını kazandı. UEFA Kupası'nda Galatasaray Bologna, B. Dortmund, Real Mallorca ve Leeds United'i eledi. Finalde de İngiltere'nin Arsenal takımını eledi. Kopenhag Parken Stadı'ndaki maçta Galatasaray rakibine 4-1 üstünlük sağladı ve UEFA Kupası'nı kazandı.

Aynı yıl Galatasaray, Süper kupanın da sahibi oldu. 1999 - 2000 Şampiyonlar Ligi Şampiyonu Real Madrid'i 2-1'lik skorla yendi ve Süper Kupa'yı kazandı.

Galatasaray kulübünün futboldan başka başarıları da oldu. 2004 yılında Dünya Kürek Şampiyonası'nda, 2008 yılında Tekerlekli Sandalye Basketbol Takımı, Avrupa şampiyonasında. 2009 yılında Galatasaray Kadın Basketbol Takımı, Avrupa Şampiyonasında birinci oldu.

Galatasaray'ın, futbolda da 19 defa lig şampiyonluğu vardır.

3. Fenerbahçe Spor Kulübü (1907)

Fenerbahçe Türkiye’de en çok kupaya sahip futbol kulübüdür. Bayan Voleybol Takımı, 2010 yılında Katar’daki Dünya Kulüplerarası Voleybol Şampiyonası’nda, “Dünya Şampiyonu” oldu.

Fenerbahçe 1907’de kuruldu. Türkiye’nin en büyük kulüplerinden biridir. Bir İstanbul kulübüdür. Türkiye’nin en fazla taraftara sahip kulüplerindendir. Takımın renkleri sarı- lacivettir. Kulübün sembolü sarı kanaryadır. Fenerbahçe futbol maçlarını Şükrü Saraçoğlu Stadyumu’nda oynamaktadır. Kulüpteki diğer branşlar basketbol, voleybol, atletizm, boks, kürek, yelken, yüzme ve masa tenisidir.

Fenerbahçe’nin Önemli Başarıları:

Fenerbahçe, futbolda, en çok kupaya sahip kulüptür. Futbol Takımı Türkiye Birinci Liginde, 18 kez şampiyonluk sevinci yaşadı. Bayan Voleybol Takımı, 2010 yılında Katar’daki Dünya Kulüplerarası Voleybol Şampiyonası’nda, “Dünya Şampiyonu” oldu. Profesyonel futbol takımı, Türk futbol tarihinin ilk uluslararası başarısı olan Balkan Kupası’nı (1966-67) kazandı. Kupa Galipleri Kupası’nda (1964) çeyrek final oynadı, 2008 yılında ise UEFA Şampiyonlar Ligi çeyrek finaline kadar yükseldi. Ayrıca 2012-2013 sezonunda UEFA Avrupa Liginde yarı finale çıktı.

4. Trabzonspor Kulübü (1967)

Trabzon futbol takımı, 6 defa lig şampiyonu oldu.

Trabzonspor 1967’de kuruldu. Türkiye’nin en büyük kulüplerinden biridir. Bir Anadolu kulübüdür. İstanbul kulüpleri dışındaki en başarılı kulüptür. Trabzon Türkiye’nin kuzey doğusundadır. Karadeniz kıyısındadır. Takımın renkleri bordo mavidir.

Trabzonspor özellikle futbol **branşıyla** öne çıkmıştır. Trabzonspor Anadolu’nun en başarılı futbol takımıdır.

Trabzonspor’un Önemli Başarıları:

Trabzonspor futbol takımı, 6 defa lig şampiyonu oldu. Trabzonspor’un Avrupa’daki en büyük başarısı, UEFA Kupası 3. turudur. Olympique Lyonnais ve Aston Villa gibi önemli Avrupa kulüplerini elledi. Inter Milan, Liverpool ve FC Barcelona gibi Avrupa’nın önemli takımlarını yendi. Trabzonspor Avrupa’daki en farklı **galibiyetini** 2007 yılında 6-0 ile KS Vllaznia karşısında kazandı. En farklı **mağlubiyetini** ise 1990-91 sezonunda 7-2’lik sonuçla FC Barcelona karşısında aldı.

5. Anadolu Efes Basketbol Spor Kulübü

Türkiye’de ilk defa bir basketbol takımı Avrupa kupası kazandı.

Anadolu Efes Basketbol Spor Kulübü, Efes Pilsen Spor Kulübü adıyla 1976’da kuruldu. Anadolu Efes, Türkiye’nin en önemli basketbol takımlarından biridir. Bir İstanbul basketbol takımıdır. Takımın renkleri lacivert beyazdır.

Anadolu Efes Türk basketbol tarihinde pek çok ilke imza attı. Avrupa Kulüpler Kupası finalini oynadı, ilk kez Final Four organizasyonu düzenledi. İlk defa Türkiye’de bir basketbol takımı Avrupa kupası kazandı. 1996 yılında Avrupa Koraç Kupası Şampiyonu olarak Türk spor tarihine geçti.

Anadolu Efes, NBA’ya oyuncular gönderdi. 1999 yılında lacivert beyazlıların oyuncusu Mirsad Türkcan NBA’ya gitti. Avrupa Kupaları’nda Final Four’a kaldı. Efes Final Four’daki ilk Türk takımıdır.

Türkiye Basketbol Ligi’nde 13 kez şampiyonluk kazanarak, Türkiye’nin en başarılı basketbol takımı oldu.

ALİŞTIRMALAR

1. Aşağıdakilerden hangisi doğrudur, seçelim.

1. FB / GS / BJK / TS 1905'te kuruldu.
2. FB / GS / BJK / TS on üç defa şampiyon oldu.
3. FB / GS / BJK / TS 2000'de UEFA kupasını kazandı.
4. FB/GS/BJK/TS en fazla taraftara sahiptir.
5. FB/GS/BJK/TS en başarılı Anadolu takımıdır.
6. FB/GS/BK/TS ilk uluslar arası şampiyonluk kazanan takımıdır.
7. FB/GS/BJK/TS Tekerlekli Sandalye basketbol Takımı Avrupa şampiyonu oldu.
8. FB/GS/BJK/TS Türkiye'nin ilk spor kulübüdür.

2. Bu parçada aşağıdaki sorulardan hangilerinin cevabı vardır, işaretleyelim.

1. Beşiktaş ne zaman kuruldu? ()
2. Fenerbahçe'nin kurucusu kimdir? ()
3. Galatasaray dünyada ne gibi başarılar kazandı? ()
4. Trabzonspor'un şimdiki başkanı kimdir? ()
5. Hangi takımın en çok taraftarı vardır? ()
6. Fenerbahçe yurt içi futbol maçlarını nerede yapmaktadır? ()
7. Anadolu Efes Basketbol takımı ne zaman kuruldu? ()
8. Anadolu Efes Basketbol takımı ne zaman Türkiye şampiyonu oldu? ()

CEVAPLAR
1. 1-GS, 2-BJK, 3-GS, 4-FB, 5-TS, 6-GS, 7-GS, 8-BJK
2. 1, 3, 5, 6, 7

TÜRKİYE’NİN ÖNEMLİ SPORCULARI

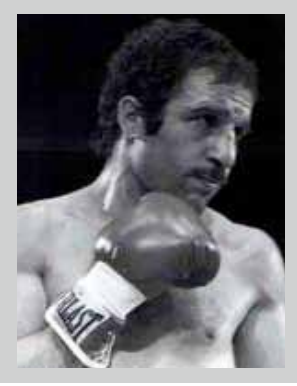
Metin Oktay (1936 - 1991)

Metin Oktay Türkiye’nin en büyük **golcülerinden** biridir. 1936 yılında İzmir’de doğdu. 1955 yılında Galatasaray’a geldi. Galatasaray’da oynamaya başladığı zaman henüz 19 yaşındaydı. Daha ilk sezonunda 19 gol atarak gol kralı oldu.

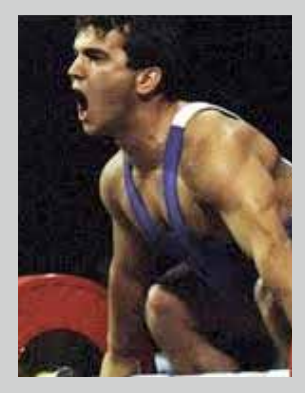
Metin Oktay, 1969 yılına kadar Galatasaray **formasını giydi**. Futbol hayatı boyunca 6 kez gol kralı oldu ve 217 gollük bir rekora imza attı. Bu rekoru 1988 yılında Tanju Çolak kırdı. Metin Oktay’ın lakabı “Taçsız Kral”dı. 36 kez A Milli Takım’da oynadı. Milli takımda 19 gol attı. Metin Oktay, Türk futbol tarihinde rekorlar kırdı: En çok golü o attı (632), tek sezonda en çok golü o attı (38), uluslararası bir müsabakada en çok golü yine Metin Oktay attı (19). Taçsız kral 1969 sezonunda futbola **veda etti**.

Cemal Kamacı (1943 -)

1943 yılında Trabzon'un Maçka ilçesinde doğdu. Spora futbolla başladı, ancak sakatlandıktan sonra bu **spor dalını** bıraktı. Çeşitli kulüplerde boks yapmaya başladı. 1972 yılında, 63,5 kilogramda Avrupa Profesyonel Boks Şampiyonu oldu. 1975'te İspanyol boksör Gomez Fouz'u yenerek ikinci kez Avrupa şampiyonu oldu. 63,5 kg'da dünya sıralamasında dördüncü sıraya kadar yükseldi. Kamacı, Avrupa şampiyonu olan ilk Türk boksördür. Profesyonel boks yaşamında hiç **nakavt olmadı**.

Naim Süleymanoğlu (1967 -)

Bütün otoritelere göre "gelmiş geçmiş" en iyi haltercidir. Lakabı, yapıca **ufak tefek** ancak çok güçlü olması nedeniyle "Cep Herkülü"dür. Haltere 1977'de, henüz 9 yaşındayken başladı. 15 yaşında Brezilya'daki Dünya Gençler Halter Şampiyonası'nda iki altın madalya alarak şampiyon oldu. On altı yaşında rekor kırarak yine şampiyon oldu. Böylece halter tarihinde en genç dünya rekortmeni oldu. Kariyeri boyunca üç Olimpiyat Altın madalyası, yedi Dünya Şampiyonluğu ve altı Avrupa Şampiyonluğu kazandı. Tam 46 kez dünya **rekoru kırdı**. 1984 yılında (16 yaşındayken), kendi ağırlığının 3 katını kaldırdı.

Rıdvan Dilmen (1962 -)

15 Ağustos 1962’de Aydın Nazilli’de doğdu. Futbola Nazilli Sümerspor’da başladı, daha sonra Muğlaspor’a transfer oldu. 19 yaşındayken 1. Lig takımı Boluspor’a transfer oldu ve bu sayede Fenerbahçe ve Galatasaray gibi büyük takımlarla karşılaştı. Çocukluğundan beri Fenerbahçe taraftarıydı ve en büyük hayali Fenerbahçe’de oynamaktı. 1987’de Fenerbahçe’ye transfer oldu ve hayallerini gerçekleştirdi. Rıdvan Dilmen, oyun içinde topla aniden hızlanıp aniden yavaşlamasıyla ünlü oldu.

Rıdvan Dilmen, Türk futbolunda özel bir yıldızdı. **Parıltısıyla** milyonlarca insanı **büyüledi**. Yıllarca Fenerbahçe takımında oynadı. 1996’da futbolu bıraktı. Futbol kariyeri boyunca 152 gol attı ve 24 kez A Millî Takım’da oynadı. Dilmen, hiç kırmızı kart görmeden, sadece üç sarı kartla futbol hayatını bitirdi.

Hidayet Türkoğlu (1979 -)

Hidayet Türkoğlu 19 Mart 1979’da İstanbul’da doğdu. NBA’deki Türk basketbolculardan biridir. Hidayet’in Türkiye’deki lakabı “Hido”, ABD’deki lakabı “Hedo”dur. 1999-2000 sezonunun sonunda Efes’ten Sacramento Kings’e transfer oldu. San Antonio Spurs’de bir yıl **forma giydikten** sonra, 2004 yılından 2009 yılına kadar Orlando Magic’de oynadı. 2008’de 19,5 sayı, 5,7 ribaund ve 5 asist ortalamasıyla **öne çıktı**. 2009 yılında, takımıyla NBA finaline kadar gitti.

2.08 metre boyundaki oyuncu, Türkiye Millî Basketbol Takımı'nın formasını 269 kez giydi. 2001 Avrupa Basketbol Şampiyonası'nda ve 2010 FIBA Dünya Basketbol Şampiyonası'nda gümüş madalya aldı.

Hamza Yerlikaya (1976 -)

03 Haziran 1976'da İstanbul'da doğdu. Türkiye'nin en ünlü güreşçilerinden biridir. 1993 Stokholm Dünya Şampiyonasında Avrupa, Dünya ve Olimpiyat şampiyonu oldu. Uluslararası Güreş Federasyonları Birliği (FILA)'ne göre, Hamza Yerlikaya modern güreş tarihinde 17 yaşında şampiyon olan ilk güreşçidir. FILA, Hamza Yerlikaya'ya “**Asrın** Güreşçisi” unvanını verdi.

Semih Saygıner (1964 -)

Türkiye'nin en ünlü profesyonel **bilardo** oyuncusudur. 12 Kasım 1964'te Adapazarı'nda doğdu. 1994'te Dünya Bilardo Şampiyonluğunu kazandı. 1998'de Hollanda uluslararası turnuva şampiyonu oldu. 2000-2001-2004 yıllarında Dünya Kupası şampiyonu oldu. 2003-2004'te Milli Takımlar Dünya şampiyonluğunu kazandı. Dünyada kendisine "Bay Sihir" ya da "Türk Prensi" denir. Türkiye'de bilardonun federasyon haline gelmesini sağladı. Hollanda liginde 9 yıl, Portekiz liginde 3 yıl profesyonel oyunculuk yaptı. Saygıner'in bilardo **literatürüne** geçmiş 42 özel vuruş tekniği vardır. Bu oyunun dünyadaki en önemli isimlerinden biridir.

Kenan Sofuoğlu (1984 -)

Kenan Sofuoğlu, motor tamircisi bir babanın en küçük oğludur. Türkiye'nin en ünlü motosiklet yarışçılarından biridir. 25 Ağustos 1984 tarihinde Adapazarı'nda doğdu. 2002 yılında Almanya'ya **yerleşti**. Aynı yıl Yamaha-Cup'ı kazandı. 2003 sezonunda Supersport-IDM'de ikinci olduktan sonra 2004'te Fim Superstock 1000 Cup'a geçti. 2004 sezonunda şampiyona üçüncüsü oldu.

Supersport WM'de 2006 sezonunu üçüncü olarak tamamladı. 2007 yılında Supersport Dünya Şampiyonluğu'nda sezonun bitimine 3 yarış kala şampiyon oldu. 2010 Dünya Supersport Şampiyonası'nda Dünya Şampiyonu oldu. 2012 SüperSport Dünya klasmanında 183 puanla şampiyon oldu.

Nasuh Mahruki (1968 -)

Mahruki, profesyonel sporcu, yazar ve fotoğrafçıdır. 21 Mayıs 1968’de İstanbul’da doğdu. Nasuh Mahruki dağcılık, mağaracılık, yamaç paraşütü, aletli dalış, motor sporları, yelken ve bisiklet sporları yaptı. Asya’da 7000 metreden yüksek beş tırmanış tamamlayarak “Kar Leoparı” unvanını aldı. Everest Dağı’na tırmandı. Everest’e tırmanan ilk Türk dağcıdır. “Yedi Zirveler” projesini tamamladı. Bu başarısıyla dünyanın en genç dağcısı oldu. 8000 metreden yüksek Cho Oyu,

Lhotse ve K2 dağlarına oksijen desteksiz tırmandı. 15 yıl aradan sonra Everest Dağı’na bir kez daha **tırmandı**. Türkiye, İran, Pakistan, Hindistan, Nepal, Tibet, Bhutan ve Avrupa’nın çeşitli ülkelerini motosikletiyle dolaştı. Arama Kurtarma Derneği (AKUT) kurucu üyesi ve başkanıdır.

Azize Tanrıku (1986 -) Bahri Tanrıku (1980 -)

Azize-Bahri Tanrıku kardeşler, tekvando sporunda büyük başarılar kazandı. Azize, olimpiyat ikincisi ve Avrupa şampiyonudur. Bahri, olimpiyat ikincisi ve Dünya şampiyonudur. Bahri Tanrıku, 2004 Yaz Olimpiyatları’nda tekvando 80 kg’da finale kadar yükseldi.

Ancak finaldeki ABD’li rakibi Steven Lopez’e yenildi ve Olimpiyat ikincisi oldu.

Bahri Tanrıku, 1997 İtalya Turnuvası’nda ikinci oldu. 1998 yılında

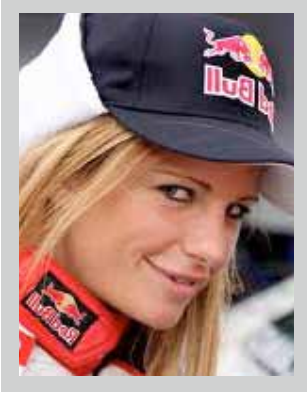
Hollanda'daki Avrupa Şampiyonasında ve İspanya Turnuvasında üçüncü; 1999 Kanada Dünya Şampiyonası'nda ikinci; 2000 Yunanistan Avrupa Şampiyonası'nda ve Kore Turnuvasında birinci oldu. Sonra, 2001 Dünya Şampiyonu, 2002 Avrupa Şampiyonu ve Dünya Kupası ikincisi oldu. 2007'de Çin'in başkenti Pekin'deki Dünya Tekvando Şampiyonası'nda dünya şampiyonu oldu. 2009 yılında Kopenhag'daki Dünya Şampiyonasında üçüncü kez Dünya Şampiyonluğunu kazandı.

Yasemin Dalkılıç (1979 -)

2 Mayıs 1979'da Ankara'da doğdu. Yasemin, başarılı bir dalgıçtır ve serbest dalış rekortmenidir. Dalış sporuna çok küçük yaşta başladı ve 14 yaşında milli paletli yüzme takımına girdi. 1996 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi Matematik bölümüne başladıktan sonra ODTÜ-SAT Serbest Dalış Grubuyla çalıştı. Bu ekip ile 1998'de Uluslararası Serbest Dalış Şampiyonasına katıldı ve Türk milli takımını temsil etti. 1999'da 68 metre derinliğe daldı ve dünya rekoru kırdı. 2000 yılında 120 metrelik rekor ile dünyada bir ilki başardı. 22 Ekim 2001 tarihinde Yasemin, Desteksiz Sabit Ağırlık kategorisinde bir Dünya Rekoru daha kırdı. Bu kategoride dalış ve çıkışı palet veya ip kullanmadan yaptı. 4 - 6 Haziran 2004 tarihlerinde Yasemin, Desteksiz Sabit Ağırlık kategorilerinde önce 43 metre, ardından 46 metrelik dalışları ile iki dünya rekoru kırdı.

Burcu Çetinkaya (1981 -)

19 Mart 1981'de İstanbul'da doğdu. Türkiye'nin en başarılı ralli pilotlarından biridir. Otomobil sporları kariyeri, 2005 sezonunda Hitit Rallisi ile başladı. Bu yarışa Fiat Palio ile katıldı ve bayanlar grubunda üçüncü oldu. Aynı yıl Fiat Rallisi'nde yine bayanlar kupasında üçüncü oldu. Kocaeli Rallisi'nde Bayanlar ikincisi; Beykoz Rallikrosu'nda beşinci oldu. 2005 Castrol İstanbul Ralli Şampiyonası'nın üç yarışına da katıldı. Genel klasmanlarında 25, 21 ve 15'nci sıralarda

tamamladığı her üç rallide de Bayanlar Kupası'nı kazandı. 2005 Castrol İstanbul Ralli Şampiyonasında birinci oldu.

Sibel Özkan (1988 -)

03 Mart 1988'de Afyon'da doğdu. Türkiye'nin başarılı kadın haltercilerinden biridir. 2008 Pekin Olimpiyatları'nda 48 kg'da gümüş madalya kazandı. Olimpiyatta Türkiye'ye ilk madalyayı o getirdi. Aynı yıl hem Avrupa hem gençler dünya şampiyonasında altın madalya aldı.

ALİŞTIRMALAR

1. Hangi sporcu adlarını görüyorsunuz, çizelim.

a	c	r	t	k	v	b	n	j	ı
ü	s	ü	r	e	y	y	a	a	p
d	d	l	s	n	s	l	i	ş	ü
g	a	z	r	a	u	ş	m	e	f
h	z	i	ı	n	g	ç	b	n	s
ı	h	i	d	a	y	e	t	o	s
j	a	ö	v	ç	c	i	p	l	i
l	m	h	a	k	a	n	r	i	b
ş	z	e	n	a	s	u	h	ş	e
b	a	s	e	m	i	h	ç	a	l

2. Aşağıdaki ifadeleri metne göre eşleştirelim.

1. Naim Süleymanoğlu	a. kadın haltercidir.
2. Nasuh Mahruki	b. başarılı bir dalgıçtır.
3. Metin Oktay	c. dünya kupalarındaki “en erken gol”ü atmıştır.
4. Süreyya Ayhan	ç. bilyardoya 42 özel vuruş tekniği kazandırmıştır.
5. Eşref Apak	d. “Taçsız Kral” unvanını aldı.
6. Hakan Şükür	e. NBA’deki Türk basketbolcularından biridir.
7. Sibel Özkan	f. 2005’te İspanya’da altın madalya kazandı.
8. Semih Saygıner	g. 2002’de Avrupa’nın en iyi kadın atleti olmuştur.
9. Yasemin Dalkılıç	ğ. dünya halter tarihinde en genç rekortmendir.
10. Hidayet Türkoğlu	h. Everest Dağı’na tırmanmıştır.

2. 1-ğ, 2-h, 3-d, 4-ğ, 5-f, 6-c, 7-a, 8-a, 9-b, 10-e

CEVAPLAR

SÖZLÜKÇE

TÜRK SPORU

ad almak (f.): Kendisine ad verilmek.

ağırlık (i.): Ağır olma durumu. Yük.

ait (s.): İlgilendiren, ilişkin, ilişik, ilgili.

aletli dalış (i.): Bir aletle denize dalmak.

altın (i.): Atom sayısı 79, atom ağırlığı 196,9 olan, 1064 °C’de eriyen, kolay işlenen, yüksek değerli, paslanmaz element, zer (simgesi Au). Sarı, kıymetli bir maden.

amatör (s.): Bir işi para kazanmak değil zevk için yapan kişi.

anı (i.): Geçmişte yaşanmış çeşitli olaylardan belleğin sakladığı her türlü iz. Hâtıra.

aniden (zf.): Ansızın, birdenbire.

ara (i.): İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık, mola.

asır (i.): Yüzyıl.

aslan (i.): Kedigillerden, Afrika’da ve Asya’da yaşayan, erkekleri yeleli, yırtıcı, uzunluğu 160, kuyruğu 70 santimetre ve ucu püsküllü, çok koyu sarı renkli güçlü bir tür memeli, arslan.

avlanma (i.): Avlanmak işi.

baş başa vermek (d.): İki veya daha çok kişinin bir kenara çekilip konuşması.

başlama vuruşu (i.): Topla oynanan oyunlarda ilk vuruş.

başkan (i.): Bir topluluğun, bir toplantının veya bir derneğin başında bulunan kimse, reis.

bay (i.): Erkeklerin ad veya soyadlarının önüne getirilen saygı sözü. Erkek.

beceri (i.): Elinden iş gelme durumu, ustalık, maharet, kâbiliyet.

bereket (i.): Bolluk, gürlük, ongunluk, feyiz.

bir türlü (zf.): Hiçbir şekilde, hiçbir yolla.

bronz: (s.) Tunç.

buluşmak: (f.) bir araya gelmek.

cep (i.): Genellikle bir şey koymaya yarayan, giysinin belli bir yeri açılarak içine yerleştirilen kumaş bölüm.

çeyrek final (i.): Bir yarışmada ikili eşlemelerle son sekiz takımın oluşturduğu grup veya aşama.

cilâ (i.): Bir şeyi parlatmak için kullanılan kimyasal birleşik.

çekiç atma (i.): Çekicinin en uzağa atılması temeline dayanan atletizm dalı.

çim saha (i.): Yeşillik alan, futbol sahası.

dağcılık (i.): Dağa tırmanma sporu, alpinizm.

dâhil (zf.): İçinde, ... ile birlikte.

dayanıklılık (i.): bir şeyin sağlamlığı.

dayanmak (f.): Bir şeyin üzerinde kurulmuş olmak. Bir şeyden kaynaklanıyor olmak.

dal (i.): brans.

dalgıç (i.): dalma işini yapan kişi.

dalmak (f.): Suyun içine bütün vücuduyla ve hızla girmek.

damat (i.): Evlenmekte olan bir erkeğe, evlenme töreni sırasında verilen ad, güveyi.

deri (i.): İnsan veya hayvan vücudunu kaplayan tabaka.

derinlik (i.): Dibi yüzeye uzak olan.

desteksiz (s.): Dayanacak bir şeyi olmayan.

dönem (i.): Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot.

dörtmala (zf.): Atın çok hızlı koşması.

düğün (i.): Evlilik töreni.

dürüst (s.): Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan, doğru (kimse).

efsane (i.): Eski çağlardan beri söylenegelen, olağanüstü varlıkları, olayları konu edinen hayalî hikâye.

elemek (f.): Bir yarışmacıyı yarışma dışı bırakmak, elimine etmek.

engelli (s.): Vücudunda eksik veya kusuru olan

eşsiz (s.): Eşi benzeri olmayan veya eşi benzeri görülmemiş olan.

etkinlik (i.): Bir işletmenin, bir kurumun belli bir alandaki eylemi, faaliyet, aktivite.

farklı (s.): Farkı olan, aralarında fark bulunan, değişik, ayrımlı.

federasyon (i.): Aynı alandaki çeşitli kuruluşları bir arada toplayan dayanışma birliği.

fırlatmak (f.): Bir nesneyi hızlı bir şekilde atmak.

fışkırmak (f.): Bir sıvının basınç etkisiyle hızla yukarı doğru çıkması.

finale kalmak (f.): Şampiyonu belirleyecek son yarışmaya katılma hakkını kazanmak.

forma giymek (f.): Bir takımda oynamak.

gâzi (i.): Savaşta sağ olarak dönen kimse.

gelin (i.): Evlenmek için hazırlanmış, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın.

gelmiş geçmiş (s.): Bugüne kadar gelmiş olan.

gol atmak (f.): Futbolda, topun karşı takımın kalesine girmesini sağlamak.

golcü (i.): Gol atan kişi, çok gol atan kişi.

gölge (i.): Saydam olmayan bir cismin ışığı engellemesiyle oluşan karanlık.

gömmek (f.): Toprağın içine koyup üstünü örtmek.

görevi görmek (f.): Belli bir işe yaramak.

gümüş (i.): Parlak beyaz renkte, kolay işlenir ve tel durumuna gelebilen element.

güzergâh (i.): Yolun üstünde geçilen yer, yerler.

hakan (i.): Türk geleneğine göre, ülkeyi yöneten kişi, kral.

hâlâ (zf.): Şimdiye kadar, o zamana kadar, hâlen, henüz.

hedef (i.): Nişan alınacak yer, nişangâh.

heyecan (i.): Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi vb. sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu.

hırslı (s.): Açgözlü, çok fazla şey isteyen.

hissetmek (f.): Fiziksel ya da duygusal bir uyarıyı duymak.

insanoğlu (i.): İnsan.

isabet (i.): Hedefi vurma, hedefe varma.

itibaren (zf.): Belli bir zamandan bu yana, –den sonra.

kaçmak (f.): Hızla koşup bir yere saklanmak.

kalkan (i.): Ok, kılıç vb.nden korunmak için savaşçıların kullandığı korunmalık.

kanarya (i.): Güzel sesli küçük ve sarı bir kuş.

karar vermek (f.): Bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak.

kartal(i.): Kartalgillerden, genellikle kızıl siyah tüylü, çok güçlü, yuvasını yüksek kayalıklar üzerinde kuran, iri, yırtıcı bir tür kuş (Aquila).

kat (i.): Kez, defa, misli.

katılımcı (i.): Herhangi bir etkinliğe katılan kimse, şirket vb., iştirakçi.

kavuşmak (f.): Uzun zamandır görüşmeyen ve birbirini özleyen insanların buluşması.

kez (e.): Defa, kere

kıta (i.): Yeryüzündeki altı büyük kara parçasından her biri, ana kara.

klasman (i.): Bölümleme, sınıflama, tasnif.

koşu (i.): Koşarak yapılan yarış.

kovalamak (f.): Kaçanın arkasından koşmak, yakalamaya çalışmak.

kökenli (s.): Belli bir kaynaktan çıkmış olan, bir kaynağa dayanan.

kurucu üye (i.): Bir kuruluşu kuran ilk kişiler.

kurulmak (f.): Kurma işine konu olmak veya kurma işi yapılmak.

küreke (i.): Geniş ve çukur bir levhanın ucuna takılan uzun bir sopayla oluşturulan alet.

lakab (i.): Bir kimseye, bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin veya o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan ad. Takma ad.

leopar (i.): Kedigillerden, genellikle Asya ve Afrika'nın sıcak bölgelerinde yaşayan, postu benekli, bazen de düz siyah, çevik, yırtıcı, etçil, memeli hayvan, pars, panter, pelenk (Panthera pardus).

madalya (i.) : Herhangi bir yarışma ya da savaşta kazanan ya da kahramanlık gösteren kişiye verilen üzeri özel simgeli madeni ödül.

mağaracılık (i.): Mağara sporu

mağlubiyet (i.): Bir savaş, bir oyun ya da bir maçı kaybetmek.

mahalle (i.): Bir şehrin bir kasabanın, büyükçe bir köyün bölündüğü parçalardan her biri.

manzara (i.): Görünüş. Bakışı, dikkati çeken her şey.

matrak (i.): Matrak oyununda kullanılan sopa.

mesafe (i.): Uzaklık, aralık.

mezar (i.): Ölenlerin gömüldüğü yer.

miğfer (i.): Savaşta başı koruması için takılan demir başlık.

milattan önce(i.): İsa peygamberin doğumundan önce.

millî (s.): millete ait. Millete özgü, ulusal.

motor tamircisi (i.): İşi motor tamir etmek olan kişi.

müşabaka (i.): Yarışma

nakavt (i.): Boks maçında yumruk etkisiyle yere düşen ve on saniye içinde kalkıp devam edemeyen oyuncunun yenilmesi durumu.

ok (i.): Yayla atılan, ucunda sivri bir demir bulunan ince ve kısa tahta çubuk.

ortalama (zf.): neredeyse, yaklaşık olarak

otorite (i.): Yaptırma, yasak etme, emretme hakkı veya gücü. Bir konuda uzman kişi.

palet (i.): Yüzme ya da dalışta ayağa takılan alet

parıltı (i.): Işık saçılması.

parkur (i.): Binicilik, bisiklet, atletizm, yürüyüş vb. sporların yapıldığı özel yol. Gezi ve yürüyüş yapılan özel yol.

peşine düşmek (f.): Bir kişi ya da bir şeyi takip etmek.

pınar (i.): Su kaynağı.

rekor (i.): Bir konuda erişilmiş derecelerin en üstünü.

rekortmen (i.): rekor kıran kişi

resmî (s.): devlete ait olan.

ruh (i.): Dinlerin ve dinci felsefelerin insanda vücuttan ayrı bir varlık olarak kabul ettiği öz, tin, can kuşu.

sabit (s.): Hareket etmeyen.

sâdık (s.): Doğru ve gerçek bir dostluğu olan.

sakatlanmak (f.): Fiziksel zarara uğramak. Sakat duruma gelmek.

serbest (i.): Bazı kurallara bağlı olmayan.

sevinç (i.): İstenen veya hoşla giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku.

sezon (i.): Devre, zaman bölümü.

sıralamak: (f.) Dizmek, sıraya koymak.

sihir (i.): Etkileyicilik ve büyü.

skor (i.): Sonuç, sayı.

slogan (i.): Bir düşünceyi anlatan kısa, çarpıcı söz.

sopa (i.): Uzun, kalın, tahta çubuk.

söğüt ağacı (i.): Söğütgillerden, sulak yerlerde yetişen, yaprakları alması ve alt yüzleri havla örtülü büyük bir ağaç.

şimşir (i.): Bahçelerde süs bitkisi olarak yetiştirilen, odunu sarımsı renkli ve çok sert olan bir ağaççık.

tarafatar (i.): Sporunun veya sporcuların temsil ettikleri renklere, kulübe veya bayrağa bağlı kimse.

tarihçe (i.): Bir olay veya nesnenin özet olarak yazılmış tarihi.

tarihe geçmek (d.) : Önemi bakımından unutulmayacak bir durum kazanmak.

tekerlekli sandalye (i.): Yürüyemeyenler için tasarlanmış tekerlekleri olan özel sandalye.

teneffüs (i.): Mola. Temiz hava almak, dinlenmek için verilen ara.

toplucu (zf.): Hep beraber, hepsi beraber.

topuz (i.): Savaşırken kullanılan, uzun demir sopanın ucundaki ağır top kısım.

tören (i.): Bir şeyi kutlamak için yapılan resmî ya da resmî olmayan eğlence.

transfer olmak (f.): Geçiş yapmak

ufak tefek (s.): Çok yer kaplamayan, küçük.

uluslar arası (i.): Pek çok milletin katıldığı şey.

unvan (i.): Bir durum ya da mevki belirten özel isim.

üstünlük sağlamak (f.): Daha üstün, daha güçlü olmak. Galip olmak.

veda etmek (f.): Vedalaşmak. Bir yerden ayrılırken hoşça kal demek.

TÜRK SPORU

vuruş tekniği (i.) : Topla oynanan sporlarda vuruş yapma şekli. Topu kullanabilme becerisi.

yamaç paraşütü (i.): Dağ yamaçlarından paraşütle atlama sporu.

yapıca (i.): Yapısal olarak.

yarı final (i.): Bir yarışmada çeyrek finale kalan sekiz takımdan dördünün elenmesiyle oluşan grup.

yastık (i.): Yatarken başın altına koymak için kullanılan, içi pamukla doldurulmuş kumaş.

yayılmak (f.): Bir şeyin bulunduğundan daha geniş bir alana dağılması.

yazar (i.): Mesleği yazmak olan kişi ya da bir kitabı yazan kişi.

yelken (i.): Rüzgarı engellemek ya da yönetmek için deniz taşıtlarında kullanılan büyük kumaş.

yenmek (f.): Bir yarışmayı, savaşı ya da oyunu kazanmak.

zevk (i.): Çok fazla hoş giden duygu.

zirve (i.): Bir şeyin en üst noktası. Doruk.

KISALTMALAR

i.: isim

f.: fiil

d.: deyim

s.: sıfat

zf.: zarf

z.: zamir

e.: edat

